

ПРИНЦИПИ ПЛАНУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Актуальність теми: дослідження проблеми інвестування завжди знаходилося у центрі уваги. Це обумовлено тим, що інвестиції стосуються найглибших основ господарської діяльності, визначають процес економічного зростання в цілому. У сучасних умовах вони виступають найважливішим засобом забезпечення умов виходу з економічної кризи, структурних зрушень у народному господарстві, зростання технічного прогресу, підвищення якісних показників господарської діяльності на мікро - і макрорівнях. Активізація інвестиційного процесу є одним із надійніших механізмів соціально-економічних перетворень.

Один із шляхів поліпшення інвестиційної активності-удосконалення планування інвестиційної діяльності. А саме вибір ефективних методів планування, відповідних умовам сьогодення. Отже необхідність удосконалення діяльності підприємства з планування інвестиційних процесів обумовлена тим, що саме за допомогою інвестиційного планування відбувається забезпечення підприємства необхідними інвестиційними ресурсами й підвищення ефективності його інвестиційної діяльності в майбутньому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: питання планування інвестиційної діяльності підприємства розглянуті в роботах Кузнецової

С.М., Пересади А.А., Щукіна Б.М. та інших. В роботах вчених наведено різноманіття принципів планування, що призводить до проблеми узагальнення принципів планування інвестицій.

Мета статті: узагальнення та формулювання принципів планування інвестиційних процесів.

Викладення основного матеріалу.

Планування спирається на певні закономірності, що одержали назву принципів планування (від лат. *principium* - початок, основа).

1. Першооснова - те, що лежить в основі певної теорії, учення, науки, світогляду.

2. Внутрішні переконання людини, практичні, моральні і теоретичні засади, якими вона керується в житті й діяльності).

Уперше загальні принципи планування були сформульовані французьким ученим Анрі Файолем - засновником так званої класичної адміністративної школи управління. Ним було названо п'ять принципів: необхідність, єдність, безперервність, гнучкість та точність [1, с. 121-123].

Принцип необхідності в плануванні означає повсюдне та обов'язкове застосування планів при будь-якому виді трудової діяльності. До того, як діяти, колектив підприємства повинен знати, чого він хоче та може.

Принцип єдності передбачає спільність економічних цілей та взаємодію різних підрозділів підприємства на горизонтальному та вертикальному рівнях планування та управління.

Принцип безперервності в плануванні полягає в тому, що процес планування на підприємстві повинен здійснюватися постійно та без зупинки в межах виробничо-господарчого циклу.

Крім того, процес планування повинен бути безперервним також з наступних причин:

- невизначеність зовнішнього середовища робить необхідним поступове коректування очікувань підприємства та відповідні виправлення та уточнення планів;

- змінюваність не тільки фактичних передумов, але й уявлень підприємства про свої внутрішні цінності та можливості.

Принцип гнучкості в плануванні полягає в наданні планам та процесу планування можливості змінювати свою направленість у зв'язку з виникненням непередбачених обставин.

Для здійснення принципу гнучкості плани повинні складатися так, щоб в них можна було вносити зміни, пов'язуючи їх із зміненими зовнішніми та внутрішніми умовами. Тому плани, звичайно, як це прийнято у світовій практиці, містять резерви. При дотриманні цього правила необхідно також планувати величину таких резервів, тому що їх необґрунтоване застосування відображається на результатах планування. З фінансової точки зору забезпечення принципу гнучкості в плануванні потребує додаткових витрат.

Принцип точності. Усілякий план повинен бути складеним с такими точністю, конкретизацією та деталізацією, яких бажає досягнути підприємство, враховуючи його фінансовий стан, положення на ринку та ін.; тобто ступень точності плану можливий будь-який, але він обов'язково має забезпечити ефективність діяльності.

Крім перелічених, відомий американський економіст у галузі планування Р.Л.Акофф сформулював ще два принципи: принцип участі та принцип холізму [2, с. 44-47]. Принцип участі в плануванні передбачає, що ніхто не в змозі планувати ефективно для когось іншого. Краще планувати для себе, ніж щоб хтось планував тебе. Принцип участі означає, що кожен член економічної організації стає учасником планової діяльності, незалежно від посади та функції, яку він виконує.

Регулювання принципу участі має наступні переваги:

- кожен із робітників підприємства отримує. більш глибоке розуміння підприємства, знання різних сторін його життя;
- плани підприємства стають приватними планами робітників, а участь у досягненні цілей підприємства;

- приносить задоволення власних потреб робітників. Посилюється мотивація праці, зміцнюється єдність команди;

- робітники підприємства, займаючись плануванням, розвивають себе як особистість, а це є додатковий ресурс для підприємства;

- об'єднуються дві функції управління: оперативне керування та планування. Плани перестають бути чимось зовнішнім для керівників.

У вітчизняній науці та практиці планування, окрім розглянутих класичних принципів, широку популярність надбали загальноекономічні принципи: системність, цілеспрямованість, комплексність, оптимальність, ефективність, науковість, пріоритетність, збалансованість, зайнятість, директивність, самостійність, рівнонапруженість, конкретність, об'єктивність, динамічність, ризик та ін.

З урахуванням основних принципів відбувається добір методів планування інвестиційної діяльності підприємства.

Висновки: Таким чином покращення інвестиційної діяльності залежить насамперед від менеджменту підприємств. Значне місце в цьому займає процес планування. Саме тому одним із перспективних напрямів поліпшення інвестиційної діяльності підприємств є дослідження принципів планування інвестиційної діяльності, використання найефективніших методів і способів планування залежно до інвестиційної ситуації в країні та на підприємстві.

Список використаних джерел:

1. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: Навч. посібник. – К.: "Центр навчальної літератури", 2014. – 304 с.
2. Щукін Б. М. Інвестиційна діяльність: Методичний посібник. - К.: МАУП, 2014.- 168 с.